

Шуканова Анжела Анатоліївна

Кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач
кафедри географії, методики її навчання та туризму

Контактна інформація:

Службова адреса: Полтава, вул. Остроградського, 2, кім. 9
e-mail: shukanova0707@gmail.com

Трудова і професійна діяльність: У 1993 р. закінчила з відзнакою Харківський державний університет, кваліфікація «географ, викладач географії», спеціалізація «Охорона природи і раціональне використання природних ресурсів». З 1996 по 2002 р. працювала вчителем географії та економіки у школі № 37 м Полтави, отримала «вищу категорію». У 2003 р. прийнята на посаду асистента кафедри географії та краєзнавства ПНПУ. З 2004 р. старший викладач, з 2010 р. доцент, з 2019 р. завідувачка кафедрою географії та методики її навчання (з 2021 р. кафедра географії, методики її навчання та туризму). У 2021 р. здобула освітню ступінь магістра зі спеціальності 242 Туризм у ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Кандидатська дисертація на тему: «Методика формування економічних знань в учнів 9-10 класів у процесі навчання географії» зі спеціальності 13.00.02 – теорія та методика навчання (географія) захищена у 2009 р. в Інституті педагогіки АПН України. Науковий керівник – дійсний член (академік) НАПН України, доктор педагогічних наук, Заслужений діяч науки і техніки України, віце-президент НАПН України, директор Інституту педагогіки НАПН України Топузов Олег Михайлович.

Навчальна і методична робота: Викладає навчальні дисципліни: «Регіональна економічна і соціальна географія світу», «Туристичне країнознавство», «Туризмознавство», «Освіта для сталого розвитку», «Рекреаційна географія та рекреалогія», «Методика викладання географічних дисциплін у вищій школі» та ін. Гарант освітньо-професійної програми «Туризм» бакалаврського рівня вищої освіти. Пройшла міжнародне стажування на тему «Якість у вищій освіті» у проєкті «Зміни педагогічних факультетів у 21 столітті» (Masaryk University, 22.10.2020 – 15.12.2020, Брно, Чехія).

Наукова робота: Коло наукових інтересів: методика навчання географії та економіки, туризм і рекреація, сталий розвиток і раціональне природокористування, економічна і соціальна географія світу. Загальна кількість публікацій – понад 100, у т. ч. 11 підручників та навчально–

методичних посібників з грифом МОН, 20 статей у провідних фахових виданнях. Під керівництвом викладача підготовлено переможців II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з географії та туризму. Керівник студентської проблемної групи «Проблемне країнознавство та географія туризму», за результатами досліджень якої підготовлено студентські публікації:

Брижко Наталія. Країнознавча характеристика Німеччини в шкільному курсі географії. Збірник матеріалів XXV наукової конференції здобувачів вищої освіти факультету історії та географії. Квітень 2022 року. Полтава: ІВЦ ПНПУ, 2022. С. 210-213. (Наук. керів. Шуканова А.А.)

Гончар Інна. Популяризація гастрономічного туризму (на прикладі дослідження фестивалю «Полтавська галушка 2021»). Збірник матеріалів XXV наукової конференції здобувачів вищої освіти факультету історії та географії. Квітень 2022 року. Полтава: ІВЦ ПНПУ, 2022. С. 219-221. (Наук. керів. Шуканова А.А.)

Корольова Алла. Основні напрямки розвитку міського туризму в Україні (на прикладі м. Львів). Збірник матеріалів XXV наукової конференції здобувачів вищої освіти факультету історії та географії. Квітень 2022 року. Полтава: ІВЦ ПНПУ, 2022. С. 234-237. (Наук. керів. Шуканова А.А.)

Красношайка Анастасія. Розвиток критичного мислення учнів у процесі вивчення Китаю в шкільному курсі географії 10 класу. Збірник матеріалів XXV наукової конференції здобувачів вищої освіти факультету історії та географії. Квітень 2022 року. Полтава: ІВЦ ПНПУ, 2022. С. 237-240. (Наук. керів. Шуканова А.А.)

Путря Юлія. Порівняння висвітлення теми «третинний сектор господарства України і світу» в шкільних підручниках географії 9 класу. Збірник матеріалів XXV наукової конференції здобувачів вищої освіти факультету історії та географії. Квітень 2022 року. Полтава: ІВЦ ПНПУ, 2022. С. 240-244. (Наук. керів. Шуканова А.А.)

Дядченко Ю. О., Шуканова А. А. Музеї при закладах освіти як осередки виховної роботи та об'єкти туристського інтересу. Міжнародний та національний досвід суспільно-географічного розвитку туристичної галузі в умовах євроінтеграції : тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції. Мукачєво: МДУ, 2022. С. 26 – 27.

Оскерко-Рославлева А.Р., Шуканова А.А. Підходи до визначення змісту поняття «глобальна економіка» у шкільному курсі географії 11 класу. Інтеграція фундаментальних та прикладних досліджень в географічній, екологічній та хімічній освіті : зб. матеріалів VII Всеукраїнської наук.-практ. інтернет-конф. Умань: Візаві, 2021. С. 159 - 164.

Барабаш Людмила. Проблематика сталого розвитку в змісті шкільного курсу «Загальна географія». Збірник матеріалів XXVI наукової конференції здобувачів вищої освіти факультету історії та географії. Полтава. 2023. С. 212 – 214.

Путря Юлія. Практичні роботи в шкільному курсі географії 10 класу. Збірник матеріалів XXVI наукової конференції здобувачів вищої освіти факультету історії та географії. Полтава. 2023. С. 255 – 257.

Скрипка Валерія. Формати дебатів на уроках географії. Збірник матеріалів XXVI наукової конференції здобувачів вищої освіти факультету історії та географії. Полтава. 2023. С. 266 – 268.

Організаційна робота: член журі I і II етапів Всеукраїнського конкурсу–захисту науково–дослідницьких робіт учнів–членів Малої академії наук України відділення «Науки про Землю» та III і IV етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад з географії, Всеукраїнських турнірів юних географів, Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з географії; член робочої групи з розроблення стандартів вищої освіти України в складі підкомісії 106 Географія науково–методичної комісії з біології, природничих наук та математики сектору вищої освіти Науково–методичної ради Міністерства освіти і науки України та член робочої групи з розроблення навчальних програм з географії для 10 класу (Рівень стандарту) ЗНЗ відповідно до наказу МОН, член Координаційної ради з питань розвитку туризму та курортів при Полтавській обласній військовій адміністрації, член Полтавської обласної організації Національної спілки краєзнавців України. З 2022 р. обрана головою зборів (конференції) трудового колективу Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Нагороджена Почесною грамотою Полтавської обласної державної адміністрації (2017 р.). Подякою Міністерства освіти і науки України (2018 р.), Грамотою Міністерства освіти і науки України (2020 р.), Подякою Національної академії педагогічних наук України (2022 р.).

***Найвизначніші публікації:**

Монографії:

Компетентнісне навчання та викладання географії у системі неперервної педагогічної освіти: кол. монографія / [авт. кол.: Л. П. Вішнікіна, А. А. Шуканова, О. А. Федій, С. П. Сарнавський, та інші.]; за наук. ред. д-ра пед. наук Л. П. Вішнікіної. Полтава, 2022. 221 с.

Підручники та навчальні посібники:

Географія: Підручник для 7 класу (з грифом МОН України) / О. М. Топузов, О. Ф. Надтока, Л. П. Вішнікіна, А. А. Шуканова, В. М. Самойленко. К. : ДНВП «Картографія», 2015. 288 с.

Методика навчання географії у 6-му класі загальноосвітніх навчальних закладів: навчально-методичний посібник для вчителів географії та студентів педагогічних вищих навчальних закладів (з грифом МОН України) / О. М. Топузов, О. Ф. Надтока, Л. П. Вішнікіна, А. А. Шуканова. – К. : ДНВП «Картографія», 2015. 128 с.

Топузов О.М. Методика навчання географії материків і океанів : [навчально-методичний посібник для вчителів географії та студентів педагогічних вищих навчальних закладів] / О.М. Топузов, О.Ф. Надтока, Т.Г. Назаренко, Л.П. Вішнікіна, А.А. Шуканова, В.М. Самойленко. Київ : ДНВП «Картографія», 2011. 128 с.

Шуканова А.А. Туризмознавство: методичні рекомендації / А.А.Шуканова. Полтава : Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, 2019. 38 с.

Шуканова А.А. Туристичне країнознавство. Методичні рекомендації з освоєння дисципліни для студентів II курсу спеціальності 242 Туризм: навч. - метод. посібник. Полтава : Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, 2019. 24 с.

Шуканова А. А. Рекреаційна географія та рекреалогія : метод. реком. з освоєння дисципліни; Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2019. 36 с.

Шуканова А. А., Шуканов П. В. Глобальна стратегія сталого розвитку : методичні рекомендації до проведення практичних занять та виконання самостійної роботи здобувачами ОП «Середня освіта (Географія)» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Полтава: ПНПУ імені

В. Г. Короленка, 2023. 25 с. <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/21496>

Шуканова А. А. Позакласна та позашкільна діяльність учнів з географії : методичні рекомендації до проведення практичних занять та виконання самостійної роботи студентів. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. 22 с. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/21495>

Публікації в журналах:

проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus

Tatyana Petruk, Heorhii Skliar, Anzhela Shukanova, Victor Yemtsev and Vasyl Shykerynets. Establishment of Entrepreneurial Activities in the Field of Green Tourism in European Countries. *Academy of Entrepreneurship Journal* (Print ISSN: 1087-9595; Online ISSN: 1528-2686). 2020. Volume 26, Issue 4. (Scopus)

категорії Б

Олександр Федій, Любов Вішнікіна, Анжела Шуканова. Застосування географічних інформаційних систем у підготовці майбутніх вчителів географії. *Витоки педагогічної майстерності* : зб. наук. праць Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2022. Випуск 29. С. 236-240 DOI: 10.33989/2075-146x.2022.29.264357

Шуканова Анжела, Вішнікіна Любов, Володько Ольга, Дудник Світлана. Соціально-психологічні чинники управління персоналом в контексті розвитку туристичних підприємств. *Галицький економічний вісник*. № 3 (76) 2022. С. 42 – 47. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2022.03

Шуканова А. А., Федій О. А., Шуканов П. В. Особливості пристосування до умов пандемії суб'єктів туристичної діяльності. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 18. С. 19–24. DOI: 10.32702/2306-6814.2021.18.19

Shukanova, A., Vishnikina, L., & Fediy, O. (2020). Сільський туризм та його геопросторова організація на Полтавщині. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія: Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм, (12), 261-271. DOI: 10.26565/2310-9513-2020-12-26

Карпенко Н. М., Логвин М. М., Шуканова А. А. Розвиток туризму у Полтавській області: сучасні тенденції та їх актуалізація. *Інтелект XXI століття*. 2020. №4. С. 22-27.

Вішнікіна Л. П., Япринець Т. С., Шуканова А. А. Сучасний підхід до застосування навчального графічного моделювання у процесі навчання географічним дисциплінам // *Витоки педагогічної майстерності*: зб. наук. праць Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, Випуск 22. 2020. С. 56-64.

Шуканов П.В., Шуканова А.А., Гладир Д.М. Геопросторова диференціація країн Європи у вимірах сталого розвитку. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. Серія «Економічні науки». 2017. № 3. С. 17-26.

Шуканова А. А., Япринець Т. С. Геоекологічний підхід до формування природоохоронних знань учнів основної школи у процесі навчання географії. *Географія та економіка у рідній школі*. 2015. № 4. С. 31-37.

Шуканова А. А., Япринець Т. С. Формування природоохоронних знань у процесі навчання географії на засадах компетентнісного підходу в основній школі. *Імідж сучасного педагога*. 2015. № 7 (156). С. 55-58.

Участь у конференціях:

Шуканова А. А. Формування міжпредметної країнознавчої компетентності здобувачів у процесі навчання географії. *Інтеграція фундаментальних та прикладних досліджень в географічній, екологічній та хімічній освіті* : зб. матеріалів VIII Всеукраїнської наук.-практ. інтернет-конф, 25 листопада 2022 р. ; [відп. за вип. Браславська О. В. та інші]. Умань: Візаві, 2022. С. 175 - 178.

Дядченко Ю. О., Шуканова А. А. Музеї при закладах освіти як осередки виховної роботи та об'єкти туристського інтересу. *Міжнародний та національний досвід суспільно-географічного розвитку туристичної галузі в умовах євроінтеграції* : тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції, 28 жовтня 2022 р. Мукачево: МДУ, 2022. С. 26 – 27.

Ist International Tourism Conference: Responsible Tourism. 14 квітня, 2023 року, Економічний університет в Бидгощі (Польща). Тема доповіді: «Rural Tourism And Its Geospatial Organization In Poltava Region».

«Sharing EU multilingual education policymaking practices in Ukraine» (від проекту MultiEd програми Erasmus Plus) (On-line), 28 квітня 2023 року, м. Тарту (Естонія).